

întreprinderi organizatorice care și-a propus, în ambianța unui festival precum Săptămâna Internațională a Muzicii Noi, să reazeze în memorie, la justa valoare, imaginea unor personalități ale culturii românești de talie universală!

**Loredana BALTAZAR**

## Liviu Glodeanu - Un pământ numit România.

În recenta lucrare premiată în cadrul concursului organizat de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor - *Evoluția muzicii românești în context european, 2016* - mă întrebam retoric de ce doi dintre muzicienii eminenți ai deceniilor al VII - lea - al VIII - lea nu ar avea dreptul să fie considerați reprezentativi pentru muzica românească în Europa, doar pentru că creațiile lor nu au beneficiat de interpretări peste hotare, ei desfășurându-și activitatea în vremea cumplitelor interdicții de circulație a intelectualilor și mai ales a creațiilor românești în Occident. Este vorba despre Mihai Moldovan și Liviu Glodeanu. Îndrăzneala mea a primit o splendidă confirmare. **Liviu Glodeanu** a fost prezentat „internațional” în recenta ediție a *Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi*. Am văzut în acest act patronat de UCMR și de muzicianul complex Dan Dediu gestul de restituire a unei lucrări exponențiale a muzicii românești, ce risca să rămână în anonimat și anume oratoriul *Un pământ numit România*.

Am simțit, alături de Viorel Cosma durerea provocată de „despărțirea timpurie (39 de ani) și brutală, neașteptată, de Liviu Glodeanu” care „a însemnat o pierdere imensă pentru compoziția românească (...) Muzica sa dispune de o robustețe unică, de o vigoare nesecată în exploatarea ritmurilor jocurilor transilvănene, dar și de lirismul luminos cu privirea sa de copil... fapt ce confirmă capacitatea unui compozitor de anvergură internațională, stopat nemilos de o moarte timpurie din ascensiunea artistică ce i-ar fi asigurat, categoric, un loc de seamă printre marile personalități ale muzicii românești contemporane”. Dar am simțit și mai intens regretul exprimat recent de muzicologul Grigore Constantinescu, determinat de faptul că „forța de expresie a muzicii sale nu mai este subiect pentru concerte, audiții radiofonice, emisiuni de televiziune. Liviu este un artist care, venit de pe culmile Apusenilor, încă din anii copilăriei s-a remarcat printr-o evidentă vocație pentru marea și adevărata muzică”.

Beneficiar al unor îndrumători de prestigiu de la Conservatorul din Cluj (1955 - 1957), Liviu Comes, Dorin Pop și de la cel din București, Marțian Negrea, Ion Dumitrescu, Tudor Ciortea, George Breazu etc., Liviu Glodeanu a urcat repede treptele recunoașterii, lucrările sale fiind premiate de Academia Română (1973) și de mai multe ori, de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor (1969, 1970, 1973), numele lui figurând în *Dicționarul de mari muzicieni* îngrijit de Antoine Goléa și Marc Vignal, tipărit în anul, 2000.

În puținii ani ai vieții sale, muzicianul a atras atenția publicului și cronicarilor timpului prin cele două opere, una inspirată din mitologia elenă - *Ulysse* - cealaltă din mitologia

românească - *Zamolxe* - pe libretul lui Lucian Blaga, prin cantatele *Inscripție pe un leagăn* și *Tinerii soldați care au murit*, prin suita *Sabaracalina*, *Suita pentru cor de copii*, *Studiile simfonice*, programate a fi prezentat în Berlinul occidental de Erich Bergel. Iubitorii de film au în memorie peliculele sonore ale filmelor *Pintea*, *Vifornița*, *Merii sălbateci* ș. a. În urmă cu patru ani Cristina Maria Joițoiu creiona personalitatea muzicianului dispărut prematur, din perspectiva creației concertante - *Liviu Glodeanu, repere stilistice în creația concertantă*.

Cu un înainte de sfârșitu-i neașteptat a trăit bucuria să-și audă la Ateneul Român capodopera sa *Un pământ numit România*, oratoriul pentru recitator, soliști, cor de copii, cor mixt, orgă și orchestră, compus pe versuri de Nichita Stănescu. Se întâlneau atunci în templul culturii românești versurile profunde ale lui Nichita Stănescu, cu sonoritățile tânărului și înzestratului compozitor dar și cu inspiratele fresce ale templului bucureștean.

Cuvintele „despre patrie” ale Poetului „scrise cu colțul inimii noastre suspendate în aer” dar care „au lama de brici intrând în miracol, cu tandră mirare” s-au îngemănat prin pana muzicianului cu sonorități de o mare expresivitate și cu o mare încărcătură emoțională. Am simțit complementaritatea celor doi creatori vrăjiți de „strămoșii care ne țin pe umerii lor victorioși”, victoria venind din străfunduri geografice și istorice, compozitorul reușind să amplifice accentele grave ale textului evocator, să sculpeze cu sunete „basorelieful unei explozii”. Cei doi autori coboară în străfundurile unor amintiri colective, număratoarea infinită a soldaților căzuți fiind continuată de compozitor prin sonorități de o mare sugestivitate: scrâșneli, asociate cu scâncete, amintirile copilăriei cedând locul unor accente tragice sugestiv redade de partida de percuție, care capătă roluri cvasisolistice, alternând cu instrumentele de suflat ce pun în evidență accente tragice ale celor care „au murit și s-au nemurit”. Echilibrate prin sonoritățile de orgă sau de glasurile umane, asemenea accente grave, existențiale, beneficiază de glasurile celeste ale copiilor, asemenea accente tragice ducând la întrebarea: „cu noi cum rămâne?”

Remarcabilă a fost în recenta prezentare a lucrării omogenizarea unui vast aparat orchestral, în care rolul cel mai important l-au avut alăturările și percuția, glasurile umane, bărbați, femei, copii, orga, soliști (soprana Irina Iordăchescu, mezzosoprana Geanina Munteanu și baritonul Daniel Filipescu) și recitatorul - Ion Caramitru toți acordând prioritate muzicii purtând un titlu emblematic: *Un pământ numit România*. Cu o autoritate dar și cu o profundă înțelegere a condus acest ansamblu, rar întâlnit, dirijorul Valentin Doni, acordând șanse egale de afirmare tuturor sonorităților care au alcătuit un prestant și expresiv basorelief muzical - literar. O înaltă lecție de patriotism cu magnitudine total diferită de ceea ce Mihail Kogălniceanu „patriotismul de clopotniță”!

O sală mai mult decât generoasă, a vibrat la unison cu marea masă a interpreților, compensând prin căldura cu care a primit oratoriul, partea ei nepopulată de cei care s-au speriat de ploaie, dar mai ales de prejudecățile cu care sunt taxate lucrările deceniilor lui Glodeanu.

**Vasile VASILE**



Liviu Glodeanu